

MANUAL DE AUDIT INTERN

**PRIVIND CHELTUIELILE REALIZATE DIN FONDURILE
EUROPENE AFERENTE PERIOADEI DE PROGRAMARE 2007 – 2013**

- **Audit intern de sistem**
- **Audit intern operațional**

- București, octombrie 2008 -

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Cadrul legal	4
3. Cadru de aplicare	5
4. Auditul de sistem	9
4.1. Considerații privind principiile generale ale sistemelor de management și control	9
4.2. Cerințe cheie și criterii de evaluare în auditul de sistem	10
4.2.1. Principalele cerințe cheie în ceea ce privește Autoritatea de Management / Organismele Intermediare	10
4.2.2. Principalele cerințe cheie în ceea ce privește Autoritatea de Certificare / Organismele Intermediare	15
5. Auditul operațional	17
5.1. Scopul și domeniul procedurii	17
5.2. Caracteristicile auditului operațional	17
5.3. Domeniul auditului operațional	18
5.4. Efectuarea auditului operațional	18

1. Introducere

Se intenționează ca prezentul manual/ghid/îndrumar să ofere un cadru general aplicabil auditului intern al programelor operaționale în contextul perioadei de programare 2007 – 2013. Având în vedere atât cerințele Regulamentelor Europene¹ cât și cele ale liniilor directoare² emise de Comisia Europeană în ceea ce privește sistemul de management și control intern aplicabil instituțiilor ce sunt implicate în managementul fondurilor structurale, considerăm necesar a se expune în mod detaliat activitatea de audit intern ce trebuie derulată de către compartimentele de specialitate, având în vedere:

1. auditul de sistem;
2. auditul operațional.

Auditul de sistem se referă la evaluarea tuturor prevederilor menționate la art. 58 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006. Pentru realizarea acestei activități ar trebui utilizate liniile directoare emise de către Comisia Europeană pentru a realiza o evaluare a acestor cerințe.

Auditul operațional se referă la toate acțiunile realizate în cadrul auditului pe proiecte menționat la art. 62 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006.

Compartimentele de audit din cadrul instituțiilor care gestionează fonduri europene pot realiza atât audit de sistem cât și audit operațional. Este adevărat, în Regulamentele Europene atât auditul de sistem cât și auditul operațional sunt date ca fiind atribuții ale Autorității de Audit. O analiză mai detaliată a acestor prevederi³ relevă faptul că Autoritatea de Audit trebuie de fapt să:

*„... (a) **să se asigure** că se efectuează audituri în vederea verificării funcționării eficiente a sistemului de gestiune și a controlului programului operațional (n.r. audit de sistem); (b) **să se asigure** că se efectuează controale ale operațiunilor pe baza unui eșantion adecvat pentru a se verifica cheltuielile declarate;...” (n.r. audit operațional)*

Aceste asigurări pot fi obținute de către Autoritatea de Audit:

- fie prin realizarea (de către Autoritatea de Audit sau de către un terț desemnat de aceasta) de misiuni de audit de sistem și misiuni de audit operațional;
- fie prin luarea în considerare, în anumite condiții, a rezultatelor misiunilor de audit de sistem și/sau operațional, realizate de auditul intern al instituțiilor responsabile cu gestionarea fondurilor europene;
- fie o combinație a celor două puncte anterioare.

¹ Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006; Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1828/2006;

² Liniile directoare privind metodologia comună de evaluare a sistemelor de management și control în Statele Membre (perioada de programare 2007 - 2013). Emitent Comisia Europeană: DG Politică Regională, DG Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse

³ Articolul 62(1) (a) și (b) din cadrul Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1083/2006

În acest context, este foarte important ca auditul intern al structurilor ce gestionează fonduri europene să realizeze periodic (anual) atât o misiune de audit de sistem cât și o misiune de audit operațional. Rezultatele acestor misiuni trebuie interpretate cumulativ astfel încât să ofere o imagine de ansamblu asupra modului de gestionare a fondurilor europene.

2. Cadrul legal

Cadrul legal aplicabil avut în vedere la emiterea prezentului document este alcătuit din Regulamentele Europene ce se referă la gestionarea fondurilor europene aferente perioadei de programare 2007 – 2013, precum și din liniile directoare emise de către Comisia Europeană în aplicarea acestor Regulamente. Practic ne referim la:

- Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006 din 11 iulie 2006, de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1260/1999;
- Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1828/2006 din decembrie 2006, stabilind regulile pentru implementarea Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1083/2006 în care se stabilesc prevederile generale cu privire la Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune și pentru implementarea Regulamentului (CE) nr. 1080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului pentru Fondul European de Dezvoltare Regională;
- Liniile directoare privind metodologia comună de evaluare a sistemelor de management și control în Statele Membre (perioada de programare 2007 - 2013). Emitent Comisia Europeană: DG Politică Regională, DG Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse;
- Liniile directoare privind verificările de management care vor fi efectuate de către Statele Membre asupra operațiunilor co-finanțate de către Fondurile Structurale și Fondul de Coeziune pentru perioada de programare 2007 – 2013.
- Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1080/2006 din 5 iulie 2006 privind Fondul European de Dezvoltare Regională și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1783/1999;
- Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1081/2006 din 5 iulie 2006 privind Fondul Social European și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1784/1999.

3. Cadru de aplicare

Destinatarii informațiilor conținute în acest document de intenționează a fi compartimentele de audit intern ale instituțiilor implicate în managementul fondurilor europene. Astfel principalii beneficiari sunt:

Instituția	Compartimentul beneficiar
Ministerul Economiei și Finanțelor – Autoritatea de Certificare și Plată	Compartimentul de audit intern
Ministerul Economiei și Finanțelor – Autoritate de Management POS Creșterea Competitivității Economice	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar POS Creșterea Competitivității Economice Ministerul pentru IMM, Comerț, Turism și Profesii Liberale 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar POS Creșterea Competitivității Economice Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului (ANCS) 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar POS Creșterea Competitivității Economice Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar POS Creșterea Competitivității Economice Ministerul Economiei și Finanțelor (DG Politică Energetică) 	Compartimentul de audit intern
Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile – Autoritate de Management POS Mediu	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar POS Mediu Bacau - Regiunea 1 Nord-Est 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar POS Mediu Galati - Regiunea 2 Sud-Est 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar POS Mediu Pitesti - Regiunea 3 Sud-Muntenia 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar POS Mediu Craiova - Regiunea 4 Sud-Vest 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar POS Mediu Timisoara - Regiunea 5 Vest 	Compartimentul de audit intern

Instituția	Compartimentul beneficiar
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar POS Mediu Cluj-Napoca - Regiunea 6 Nord-Vest 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar POS Mediu Sibiu - Regiunea 7 Centru 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar POS Mediu Bucuresti - Regiunea 8 Bucuresti-Ilfov 	Compartimentul de audit intern
<p>Ministerul Dezvoltării, Lucrarilor Publice și Locuințelor – Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional</p>	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Est 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord Vest 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional Agenția pentru Dezvoltare Regionala Centru 	Compartimentul de audit intern

Instituția	Compartimentul beneficiar
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov 	Compartimentul de audit intern
Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse - Autoritate de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organismul Intermediar Regional Nord-Est pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organismul Intermediar Regional Sud-Est pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organismul Intermediar Regional Sud-Muntenia pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organismul Intermediar Regional Sud-Vest pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organismul Intermediar Regional Nord-Vest pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organismul Intermediar Regional Vest pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organismul Intermediar Regional Centru pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Organism Intermediar Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 	Compartimentul de audit intern

Instituția	Compartimentul beneficiar
<ul style="list-style-type: none"> Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 	Compartimentul de audit intern
<ul style="list-style-type: none"> Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 	Compartimentul de audit intern
Ministerul Transporturilor - Autoritate de Management pentru Programul Operațional Sectorial Transport	Compartimentul de audit intern
Ministerul Internelor și Reformei Administrative - Autoritate de Management pentru Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative	Compartimentul de audit intern
Ministerul Economiei și Finanțelor - Autoritate de Management pentru Programul Operațional Asistență Tehnică	Compartimentul de audit intern

Prin prezentul document⁴ se urmărește conștientizarea importanței cerințelor cheie și a metodelor de evaluare utilizate de organismele de audit europene, de către auditorii din cadrul autorităților implicate în evaluarea sistemelor de management și control pentru Fondurile Structurale și Fondul de Coeziune (autoritățile de audit, autoritățile de management / organismele intermediare, autoritățile de certificare / organismele intermediare și beneficiarii finali).

De aceea este extrem de important ca autoritățile naționale de audit să aibă aceeași abordare în ceea ce privește evaluarea autorităților de management / organismelor intermediare și a autorităților de certificare / organismelor intermediare, pentru a asigura armonizarea rezultatelor auditului, astfel încât auditorii din diferite părți ale lanțului de control să se poată baza pe munca celorlalți auditori.

Prezentul document nu poate acoperi toate situațiile ce pot apare în procesul de management al fondurilor. Procesul de supervizare din cadrul fiecărui audit trebuie să ofere asigurări asupra faptului că, atunci când este exprimată o concluzie generală asupra sistemului, această concluzie poate fi susținută cu documente suport, iar opinia

⁴ Ce are la bază, printre altele, în special Liniile directe privind metodologia comună de evaluare a sistemelor de management și control în Statele Membre (perioada de programare 2007 - 2013). Emitent Comisia Europeană: DG Politică Regională, DG Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse

de audit exprimată trebuie să fie în concordanță cu constatările, argumentată corespunzător și documentată.

4. Auditul de sistem

4.1. Considerații privind principiile generale ale sistemelor de management și control

În conformitate cu prevederile Articolului 58 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006, sistemele de management și control ale programelor operaționale aplicate de Statele Membre prevăd:

- (a) definiția funcțiilor organismelor care au responsabilitatea gestiunii, controlului și repartizării funcțiilor în interiorul fiecărui organism;
- (b) respectarea principiului de separare a funcțiilor între aceste organisme și în interiorul fiecăruia dintre ele;
- (c) proceduri pentru asigurarea corectitudinii și regularității cheltuielilor declarate în cadrul programului operațional;
- (d) sisteme de contabilitate, supraveghere și informare financiară fiabile și informatizate;
- (e) un sistem de comunicare a informațiilor și de supraveghere în cazul în care organismul responsabil încredințează îndeplinirea atribuțiilor unui alt organism;
- (f) dispoziții privind auditul funcționării sistemelor;
- (g) sisteme și proceduri care garantează o pistă de audit adecvată;
- (h) proceduri de comunicare a informațiilor și de supraveghere pentru neregularitățile și recuperarea sumelor plătite în mod necorespunzător.

Pentru a efectua un audit de sistem este necesar a se parcurge următorii pași:

- definirea cerințelor cheie din regulamentele aplicabile (Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006 și Regulamentul Comisiei nr. 1828/2006);
- definirea criteriilor de evaluare pentru fiecare cerință cheie pentru a evalua eficient funcționarea sistemelor;
- stabilirea concluziilor referitoare la funcționarea eficientă a sistemelor pentru fiecare cerință cheie și pentru fiecare autoritate;

4.2. Cerințe cheie și criterii de evaluare în auditul de sistem

Sunt prezentate **criterii de evaluare** pentru fiecare **cerință cheie**. Lipsa de conformitate cu aceste criterii implică un risc de cheltuieli nejustificate și certificate Comisiei, precum și un risc de rambursare excedentară către Statele Membre.

Cerințele cheie se referă la:

1. Autoritatea de management și orice organism intermediar căruia i-au fost delegate sarcini (7 cerințe cheie);
2. Autoritatea de certificare și orice organism intermediar căruia i-au fost delegate sarcini (4 cerințe cheie);

4.2.1. Principalele cerințe cheie în ceea ce privește Autoritatea de Management / Organismele Intermediare

Cerință cheie nr. 1: Trebuie să existe o definiție clară a acestora (AM/OI), de alocare și de separare a funcțiilor între și în cadrul autorității de management / organismului intermediar (art. 58 a), b), e), 59.2, 59.3, 60 din R 1083 și art. 12, 13.5 și 22 b) din R 1828

Criterii de evaluare:

Ar trebui să existe:

1. proceduri adecvate la nivelul autorității de management pentru a monitoriza eficient punerea în aplicare a sarcinilor delegate către organismul intermediar.

2. o definiție clară și o alocare de funcții (organigrama, numărul indicativ de posturi, proceduri și manuale), inclusiv existența unui acord care să stabilească în mod clar sarcinile care sunt delegate de autoritatea de management către organismul intermediar.

Cerință cheie nr. 2: Trebuie să existe proceduri adecvate pentru selecția operațiunilor (proiectelor) (art. 60 a) și art. 65 a) din R 1083 și art. 5 și art. 13.1 R 1828)

Obiectivul este de a se obține asigurări că există transparență, tratament egal și caracter complet al procesului de selecție.

Criterii de evaluare:

3. Cererile de depunere proiecte ar trebui să fie publicate - nu se aplică în cazurile de alocare directă a fondurilor UE la anumite proiecte naționale, regionale sau locale.

(Cererile de depunere proiecte, în conformitate cu condițiile și obiectivele programului operațional, ar trebui să conțină o descriere clară a procedurii de selecție utilizate precum și a drepturilor și obligațiilor beneficiarilor. Cererile de depunere proiecte ar trebui să fie publicate cu scopul de a ajunge la toți potențialii beneficiari...).

4. Toate proiectele primite ar trebui să fie înregistrate - nu se aplică în cazurile de alocare directă a fondurilor UE la anumite proiecte naționale, regionale sau locale.

(Proiectele ar trebui să fie înregistrate la primire, o dovadă de primire trebuie emisă fiecărui solicitant și trebuie păstrate înregistrări cu privire la stadiul aprobării fiecărei cereri).

5. Toate proiectele ar trebui evaluate în conformitate cu criteriile aplicabile.

(Evaluarea ar trebui să fie aplicată în mod constant, criteriile / punctajele utilizate ar trebui să fie în conformitate cu cele aprobate de către Comitetul de Monitorizare și menționate în cererea de depunere proiecte, rezultatele trebuie să fie documentate. Totodată ar trebui evaluată în mod corespunzător capacitatea financiară, administrativă și operațională a beneficiarilor de a-și îndeplini responsabilitățile în ceea ce privește parte de finanțare proprie).

6. Deciziile luate cu privire la acceptarea sau respingerea proiectelor ar trebui să fie comunicate solicitanților.

(Deciziile ar trebui să fie luate de către o persoană/organism desemnat, rezultate ar trebui notificate în scris și motivele pentru acceptarea sau respingerea proiectelor ar trebui menționate în mod clar. Procedura de atac (contestare) și deciziile referitoare la aceasta ar trebui să fie publicate).

Cerință cheie nr. 3: Trebuie să existe o informare adecvată precum și o strategie de a oferi asistență și îndrumare beneficiarilor finali (art. 56, art. 60 c), d), f) din R 1083 și art. 13.1 R 1828)

Obiectivul este de a se asigura că beneficiarii sunt informați despre drepturile și responsabilitățile lor în ceea ce privește furnizarea de finanțare proprie, precum și asupra faptului că li se acordă asistență cu privire la aceste drepturi și responsabilități.

Criterii de evaluare:

7. Comunicare eficientă cu beneficiarii privind drepturile și obligațiile lor, în special cu privire la: regulile de eligibilitate naționale, stabilite pentru program; normele comunitare cu privire la eligibilitate; condițiile specifice referitoare la produsele sau serviciile care urmează să fie livrate în cadrul proiectului; planul de finanțare; termenul limită pentru executie; cerințele privind contabilitatea separată sau coduri de conturi distincte pentru a putea fi urmărite în contabilitate; modul de păstrare și comunicare a informațiilor. Obligațiile privind publicitatea și informarea ar trebui de asemenea stabilite în mod clar și comunicate acestora (beneficiarilor finali)(în scrisori de aprobare a fondurilor, decizii...).

8. În cadrul programului trebuie să existe reguli naționale de eligibilitate clare și lipsite de ambiguitate.

9. Existența unei strategii pentru a se asigura că beneficiarii au acces la informațiile necesare și că aceștia primească un nivel corespunzător de îndrumare (pliante, broșuri, seminarii, ateliere, web site-uri...).

Cerință cheie nr. 4: Trebuie să existe verificări adecvate ale managementului (art. 60 b), g) din R 1083 și art. 13.2-13.4 de R 1828) (vezi Guidance document on management verifications to be carried out by Member States on operations co-financed by the Structural Funds and the Cohesion Fund for the 2007 – 2013 programming period)

Obiectivul este acela de a obține asigurări asupra faptului că există proceduri adecvate pentru a verifica livrarea bunurilor și a serviciilor în scopul de a asigura realitatea cheltuielilor declarate precum și conformitatea cu decizia Comisiei, condițiile acordării fondurilor, legislația națională și cea comunitară, în special cu privire la eligibilitatea cheltuielilor, achizițiile publice, ajutorul de stat, protecția mediului, egalitatea de șanse și de informare și de publicitate.

Este esențial ca suficient personal să fie alocat pentru efectuarea verificărilor de management, luându-se în considerare calificarea și experiența acestuia.

Criterii de evaluare:

10. Existența procedurilor scrise precum și a unor liste de verificare cuprinzătoare cu scopul de a detecta erorile materiale. Aceasta înseamnă că listele de verificare ar trebui vizeze verificări cu privire la:

- corectitudinea cererii de rambursare;
- perioada eligibilă;
- conformitatea cu proiectul aprobat;
- respectarea ratei de finanțare aprobată (dacă este cazul);

- respectarea regulilor relevante de eligibilitate, precum și reglementările comunitare și naționale privind achizițiile publice, ajutorul de stat, mediu, publicitate și oportunități egale;
- realitatea proiectului, inclusiv progresul fizic al produsului/serviciului și conformitatea cu termenii și condițiile contractului de grant;
- cheltuielile declarate și existența pistei de audit.

11. Înainte de certificarea cheltuielilor ar trebui efectuate verificări administrative în ceea ce privește cheltuielile din declarația respectivă.

12. Toate cererile de rambursare depuse de către beneficiari ar trebui să fie supuse verificării administrative care ar trebui să includă atât o examinare a cererii în sine, cât și a documentelor justificative relevante anexate.

13. Verificările la fața locului ar trebui să fie realizate atunci când proiectul este avansat, atât din punct de vedere fizic cât și din punct de vedere financiar (de exemplu, pentru măsurile de pregătire profesională).

14. Ar trebui păstrate dovezi cu privire la:

- verificările administrative și verificările la fața locului, inclusiv activitatea desfășurată și rezultatele obținute;
- monitorizarea (urmărirea remedierii) constatărilor realizate.

15. În cazul în care verificările la fața locului nu sunt exhaustive, activitatea de eșantionare a proiectelor ar trebui să se bazeze pe o evaluare adecvată a riscurilor, iar documentele întocmite trebuie să identifice proiectele selectate, să descrie metoda de eșantionare utilizată și să ofere o imagine de ansamblu atât asupra concluziilor la care s-a ajuns în urma verificărilor cât și a neregulilor descoperite.

16. Existența unor proceduri aprobate de către autoritatea de management pentru a se asigura că autoritatea de certificare primește toate informațiile necesare cu privire la verificările efectuate în scopul certificării.

Cerință cheie nr. 5: Pista de audit corespunzătoare (art. 60 c), d), f), art. 90 din R 1083 și art. 15 din R 1828)

Pista se audit este considerată suficientă la nivelul autorității de management atunci când permite reconcilierea sumei totale certificate Comisiei cu cheltuielile individuale înregistrate precum și cu documentele justificative care se găsesc la toate nivelele administrative până la nivel de beneficiar final.

Criterii de evaluare:

17. Înregistrările contabile ale proiectelor ar trebui să fie ținute la un nivel de management corespunzător, și ar trebui să ofere informații detaliate cu privire la cheltuielile efectiv suportate în fiecare proiect co-finanțat de către beneficiar. Sistemul

contabil permite atât beneficiarilor, precum și altor organisme implicate să identifice plata împreună cu documentele justificative ale acesteia.

18. Specificațiile tehnice și planul financiar al proiectului, rapoartele de monitorizare și progres, documentele referitoare la aplicarea, evaluarea, selectarea, aprobarea fondurilor, procedurile de licitație și contractare precum și rapoarte privind inspecțiile asupra produselor și serviciilor co-finanțate, ar trebui să fie păstrate la un nivel adecvat de management.

19. Autoritatea de management ar trebui să verifice dacă beneficiarii mențin fie un sistem contabil separat, fie o codificare contabilă corespunzătoare pentru toate tranzacțiile cu privire la asistență, codificare ce permite verificarea:

- alocarea corectă a cheltuielilor referitoare numai la partea de cofinanțare;
- anumite tipuri de cheltuieli care sunt considerate eligibile numai în anumite limite sau proporțional cu alte costuri.

20. Ar trebui să existe proceduri care să ofere asigurări asupra faptului că toate documentele necesare pentru a asigura o pistă de audit adecvată sunt ținute în conformitate cu cerințele prevăzute în articolul 90 din Regulamentul 1083/2006; adică în ceea ce privește disponibilitatea de documente.

Cerință cheie nr. 6: Situații contabile de încredere, sisteme de monitorizare și raportare financiară în formă computerizată (art. 58 d) și art. 60 c), din R 1083, art. 14,1 și anexa III a Reg. 1828/2006)

Criterii de evaluare:

21. Existența unor sisteme computerizate capabile de a furniza informații fiabile și relevante (să existe proceduri care să asigure întreținerea sistemului, protecția datelor și integritatea acestora; sistemul furnizează toate informațiile cerute de anexa III a R1828/2006).

Cerință cheie nr. 7: Există acțiuni preventive și acțiuni corective în cazul în care erori sistemice sunt detectate de audit (art de 98.1 din R 1083 și art. 16.3 din R 1828)

În cazul în care erorile detectate de către autoritatea de audit sunt de natură sistemică și, prin urmare, implică un risc pentru alte operațiuni în cadrul programului operațional, autoritățile competente trebuie să întreprindă acțiuni preventive și corective.

Criterii de evaluare:

22. Trebuie să existe proceduri implementate pentru a se asigura o monitorizare și o urmărire a rezultatelor tuturor auditurilor efectuate de către organismele de audit competente, în conformitate cu articolul 62 din R 1083 și că această monitorizare este documentată în mod adecvat.

23. Trebuie să existe proceduri pentru a se asigura implementarea de acțiuni preventive și corective, în cazul detectării unor erori de sistem.

4.2.2. Principalele cerințe cheie în ceea ce privește Autoritatea de Certificare / Organismele Intermediare

Cerință cheie nr. 1: Definiție clară, alocarea și separarea funcțiilor între și în cadrul autorității de certificare / organismului intermediar (art. 58 a), b), 59.2, 61 din R 1083 și art. 12 din R 1828)

Criterii de evaluare:

24. Respectarea principiului de separare a funcțiilor între autoritatea de certificare și autoritatea de management și în cadrul acestor organisme (autoritatea de certificare și organismele intermediare).

25. În cadrul autorității de certificare sunt implementate proceduri care să monitorizeze eficiența îndeplinirii de către organismul intermediar a sarcinilor delegate.

26. Trebuie să existe o definiție clară și o alocare a funcțiilor (organigramă, numărul de posturi, manuale de proceduri), inclusiv existența unui acord prin care să se stabilească sarcinile care sunt delegate de către autoritatea de certificare către organismul intermediar.

Cerință cheie nr. 2: Pistă de audit corespunzătoare și sistem computerizat (art. 61 b), e) din R 1083, art. 15 din R 1828)

Criterii de evaluare:

27. Înregistrările contabile adecvate ale cheltuielilor declarate către Comisie ar trebui să fie păstrate în formă computerizată.

28. Pista de audit din cadrul autorității de certificare ar trebui să permită reconcilierea dintre cheltuielile declarate Comisiei cu declarațiile de cheltuieli primite de la autoritatea de management / organismele intermediare.

Cerință cheie nr. 3: Trebuie să existe modalități adecvate, fiabile și bine fundamentate pentru certificarea cheltuielilor (art. 61 b), c), d) din R 1083)

Asigurarea, în scopul certificării, că autoritatea de certificare a primit informații corespunzătoare privind procedurile utilizate de către autoritatea de management și de către organismele intermediare pentru a verifica livrarea produselor și serviciilor cofinanțate, realitatea cheltuielilor declarate, conformitatea cu reglementările comunitare și naționale, că cheltuielile declarate a fost realizate pentru proiecte selectate pentru de finanțare în mod corespunzător și că a fost menținută o pistă de audit corespunzătoare.

Criterii de evaluare:

Autoritatea de certificare ar trebui să:

29. specifice ce informații trebuie introduse în procedurile de verificare a platilor utilizate de autoritatea de management si organismele intermediare si sa implementeze proceduri agreate cu autoritatea de management pentru a se asigura asupra faptului ca aceste informații sunt primite în mod regulat si la timp de autoritatea de certificare.

30. revizuiască (monitorizeze) rapoartele întocmite de către autoritatea de management sau organismele intermediare privind progresele înregistrate în implementare, inclusiv o monitorizare a verificărilor efectuate în conformitate cu articolul 60 b) din R 1083 (toate verificările ar trebui să fie documentate).

31. să monitorizeze rezultatele tuturor auditurilor, în conformitate cu articolul 62 din R 1083 (toate verificările ar trebui să fie documentate).

32. se asigure că rezultatele acestor verificări sunt luate în considerare la certificarea legalității și regularității cheltuielilor efectuate.

33. Autoritatea de certificare reconciliază și face o verificare aritmetică a cererilor de plata.

Cerință cheie nr. 4: Să existe o modalitate corespunzătoare de păstrare a unui cont cu sumele recuperabile și a unuia de recuperare a plăților necuvenite (art. 61 f) din R 1083 si art. 20.2 din R 1828)

Criterii de evaluare:

34. Autoritatea de certificare ar trebui să țină o evidență a sumelor recuperabile și a sumele retrase în urma anulării totale sau parțiale a contribuției pentru un proiect. Sumele recuperate vor fi rambursate înainte de închiderea programului operațional prin deducerea acestora din următoarea declarație de cheltuieli.

35. Până la data de 31 martie a fiecărui an începând cu 2008, autoritatea de certificare va trimite Comisiei o declarație, în formatul stipulat în anexa XI din R 1828.

*
* *
*

Toate aceste cerințe cheie sunt transpuse într-o listă de verificare, ce poate fi folosită de către compartimentele de audit intern pentru evaluarea de sistem efectuată asupra autorităților de management și asupra Autorității de Certificare și Plată. Această listă de verificare se regăsește în Anexa nr. 1.

5. Auditul operațional

5.1. Scopul și domeniul procedurii

Scopul procedurii este garantarea unei desfășurări corespunzătoare a auditului operațional și garantarea conformității acestuia cu prevederile Regulamentelor nr. 1083/2006 și nr. 1828/2006.

Scopul auditului operațional constă în verificarea, pe baza unui eșantion corespunzător, a cheltuielilor declarate la Comisia Europeană.

5.2. Caracteristicile auditului operațional

Auditul operațional are drept scop, în special, să verifice dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- Proiectul respectă criteriile de alegere în cadrul programului operațional corespunzător, a fost realizat conform deciziei de cofinanțare și este conform cu toate condițiile privind destinația, utilizarea și scopurile sale stabilite;
- Cheltuielile declarate sunt conforme cu înregistrările contabile și documentele doveditoare păstrate de către beneficiar;
- Cheltuielile declarate de către beneficiar sunt conforme cu regulile comunitare și naționale;
- Contribuția publică a fost plătită beneficiarului conform art. 80 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006.

Auditul operațional este efectuat pe baza planului de audit intern. Înainte de derularea auditului operațional, echipa de audit va emite un document în care se stabilesc, printre altele, scopul și domeniul auditului operațional, metoda de analiză de risc folosită pentru alegerea eșantionului, valoarea totală a eșantionului ales, modul de organizare a auditului, modul de documentare a muncii realizate, procesul de raportare. În mod obligatoriu se anexează eșantionul ce va fi auditat în scopul verificării cheltuielilor declarate.

Un model privind informațiile ce ar trebui conținute în acest document se regăsește în Anexa nr. 2. Acest document va însoți permanent dosarul misiunii de audit operațional.

5.3. Domeniul auditului operațional

Auditul operațional bazat pe un eșantion din cheltuielile declarate Comisiei se referă, în primul rând, la verificarea cheltuielilor din punctul de vedere al eligibilității acestora.

În afară de eligibilitatea cheltuielilor, vor fi supuse analizei și următoarele domenii:

- păstrarea pistei auditului;
- conformitatea cu regulile comunitare (achiziții publice, protecția mediului, egalitatea de șanse, contribuția publică);
- asigurarea informării și promovării corespunzătoare;
- raportarea;
- progresul real al proiectului.

Auditul operațional este efectuat la beneficiarii aleși în eșantion, la fața locului, pe baza documentației originale și, dacă este necesar, la Autoritatea de Management.

5.4. Efectuarea auditului operațional

Verificările efectuate în cadrul auditului operațional trebuie consemnate pe parcurs prin completarea listelor de verificare întocmite conform modelelor stabilite în:

- Anexa nr. 3 – Lista de verificare generală;
- Anexa nr. 4 – Lista de verificare privind cheltuielile eligibile;
- Anexa nr. 5 – Lista de verificare privind cerințele de mediu;
- Anexa nr. 6 – Lista de verificare privind achizițiile publice.

Verificările trebuie să se încheie prin răspunsuri la toate întrebările aflate în lista de verificare.

Toate verificările realizate sunt consemnate în raportul de audit întocmit. În acesta vor fi descrise pe scurt, clar și precis, obiectul analizei, domeniul verificărilor efectuate și concluziile la care s-a ajuns.

Proiectul de raport va fi transmis beneficiarului care, în termen de 15 zile de la data remiterii acestuia, poate prezenta obiecții sau clarificări, menționând totodată documentele suport aferente. După primirea răspunsurilor, se va întocmi raportul final.

În cazul în care concluziile vor avea caracter de probleme de sistem, incluzând un risc pentru alte proiecte, vor trebui identificate cauzele apariției problemei.

În cadrul auditului operațional, înainte de întocmirea proiectului de raport vor fi analizate următoarele aspecte:

- dacă problemele identificate au caracter de sistem;
- dacă au fost întreprinse, de către organismele responsabile, acțiunile post-control pentru punerea în aplicare a recomandărilor (follow-up) din auditurile anterioare;
- valoarea cheltuielilor neeligibile rezultate din analiza eșantionului ales în mod aleatoriu.

